

„Edinost“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino se plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se urava za odra.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvd.); v Trstu pa po 8 stotink (4 nvd.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamo in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglašje plačevati loco Trstu.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšertov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Naša veletrgovina. Organizacija naše produkcije. Mizarska zadruga v Solkanu.

III.

Povrnimo se nazaj k »Mizarski zadrugi«.

Zadruga namerja v Trstu osnovati svojo glavno zalogo in o tem upa na pomoč tržaških Slovencev. Za prvi začetek misli torej zadruga samo na Trst, kjer upa dobiti odjemalcev. Sveta dolžnost tržaških Slovencev je torej, da zadrugo podpirajo vsaki po svoji moči. Vendar pa zadruga ne misli svojega delokroga omejiti samo na Trst, ampak ona ima pred očmi višje namene. Zadruga namerava začeti z izvozom mizarskih izdelkov v Orijent, v prvi vrsti v Egipt, kjer bi bila Aleksandrija glavno iztočišče. In tu je uprav glavni in največji pomen zadruga. Zadruga ima namen eksportirati tja to jo je poklicalo v življenje. Eksport bo zadrugo vzdrževal in eksport jej pomore do razvitka in moči. Mizarska obrt ima najugodnejše šanse za eksportiranje svojih izdelkov, zato ima tudi najboljšo bodočnost. Obrti, katere so namenjene samo v zadovoljevanje domačih potrebščin, ne prihajajo nikdar do posebnega razvoja. In ako trezno motrimo stvari, moramo priznati, da je bila jako srečna misel, da so dotični goriški faktorji osnovali najprvo zadrugo mizarjev. Gotovo je, da nekatere obrti v naših pokrajinah na deželi, osobito na Goriškem, čaka še lepa bodočnost. Tako je na vipavsko stran lepo razvita strojarska in črevljarska obrt; v Tolminskih hribih je žebjarstvo, nožkarstvo, krojaštvo po nekaterih krajih zelo razvito, s precejšnjim eksportom. Zadruga takih obrti bi gotovo mnogo koristila. Vse one obrti bi se lahko še lepo razvile in s pomočjo onih obrti bi se lahko še marsikdo preživljal na domači zemlji, ki mora sicer v tujino »strebuhom za kruhom«. Tako pa se gotovo ne razširi nobena druga obrt, kakor bi se lahko razširila mizarska obrt, čim bi dobila stalnih odjemalcev na trgih Orijenta. Tej naši trditvi pritrdi gotovo vsakdo, kdor je čital svoj čas v »Soči« objavljene, zelo zanimive in poučne članke g. dr. K. Pečnika, zdravnika v Aleksandriji. In morda so oni članki precej pripomogli k osnovanju opetovano omenjene zadruga. V onih člankih je dr. Pečnik dokazal s številkami, da imata tržaški in aleksandrijski trgovci dvakrat toliko dobička, nego dobiva mizar za

svoj izdelek. Potem je dr. Pečnik nasvetoval, naj si zasnujejo mizarji zadrugo, da bodo na ta način sami deležni dobička, katerega sedaj razni prekupei vtikajo v svoj žep. Kakor dober poznavatelj egiptskih razmer, povdarjal je dr. Pečnik, da je egiptski trg stalen, da tam ni lesu za mizarske izdelke, da bi se torej izdelkom, kateri bi si enkrat pridobili egiptski trg, ne trebalo bati, da bodo izpodrinjeni po domačih izdelkih, ker jasno je že samo ob sebi, da, ker v deželi ni lesu, se niti mizarska obrt tam ne more razviti. Svoj čas so nekatere evropske države izvažale mnogo industrijskih izdelkov v Ameriko. Danes se je v Ameriki domača industrija že taka razvila, da ista Amerika gotovo preplavi evropski trg s svojimi cenenimi izdelki. Do tega utegne priti tudi v Egiptu glede vseh drugih obrtnih izdelkov, dočim se glede lesne industrije — radi nedostajanja lesu — tega ni treba bati. Čim bi si pa naši mizarski izdelki enkrat pridobili Egipt in druga tržišča v Orijentu, ne bi se trebalo bati, da bodo izpodrinjeni po drugih izdelkih. Treba je pomisliti na ugodno lego naših dežel, na bližino morja itd. in jasno postane vsakomur, da je vsaka konkurenca popolnoma izključena.

Iz vsega tega je videti torej tudi veliko važnost mizarske zadruga, in lepo bodočnost, katere se prikazuje tej obrti v naših krajih. Ako v naših krajih že sedaj živi od mizarstva na stotine pridnih rok, pomnožilo bi se to število lahko na tisoče. Zato pa mizarji pač ne morejo biti nikdar dovolj hvaležni onim, ki so novo zadrugo poklicali v življenje.

Kmetijska družba za Trst in okolico.

(Dalje.)

Največ skrbi pa so delale odboru »Zavarovalnice goveje živine«. Skrbel je, da bi uredil stanje že obstoječih zavarovalnic in zraven teh hotel je še ustanoviti zavarovalnico za mesto, v katero svrhu se je vršilo ustanovno posvetovanje v slovenski šoli pri sv. Jakobu dne 28. januarja 1900. Ta poskus pa se odboru ni posrečil, ker se ni oglasilo zadostno število udov. Dne 23. decembra 1900 pa je sklical odbor izreden občni zbor, kateremu je predložil po vladnih predpisih prenarjena pravila v sprejetje in

potrjenje. Ta pravila so sedaj pripravljena in tudi že tiskana.

Osrednji odbor je skrbel tudi za praktičen pouk našim vinogradnikom. Naprosil je bil učitelja kmetijstva, g. Ant. Štreklja, da je predaval po okolici o umnem vinogradarstvu in kletarstvu. Tacih predavanj smo imeli 6 in sicer: 1. dne 19. maja 1900 v državni trtnici pri sv. Mariji Magdaleni spodnji: o zelenem cepljenju, vzgoji okoreničen in potaknjencev, o vežnji in režnji trtij; 2. dne 19. avgusta 1900. Pouk in razkazovanje v državni trtnici pri sv. Mariji Magdaleni spodnji o raznih ameriških podlagah, o najboljših plemenitih trtah, o pokončevanju trtnih škodljivcev in o poletnem oskrbovanju in obdelovanju vinogradov; 3. dne 27. septembra 1900: kletarski pouk v kletih gospoda družbinega predsednika, Ivana Goriupa, o racijonelnem prirejanju vina in pravilnem ravnanju z mladim vinom; 4. dne 3. decembra 1900 v prostorih g. Košute v Sv. Križu: o načinu, kako se na najboljši in najlažji način vzgajajo cepljene trte, kako se iste zasajajo in prva leta oskrbujejo; 5. dne 8. decembra 1900 v prostorih g. Lukše na Proseku: O najboljših podlagah in plemenitih trtah, o pripravi zemljišča za vinograd na ameriški podlagi in njegovem oskrbovanju prva leta po nasadu; 6. dne 20. decembra 1900 v prostorih g. Andreja Čoka v Lonjerju: predavanje o trtni uši, o škodi, ki jo napravlja na domači trti in o pokončevanju trtne uši s pomočjo divje ameriške, katere ameriška trta je za lonjerska zemljišča najbolj sposobna, kako je treba zemljišče pripraviti, predno se zasaja in kako se mora trto zasajati. Predavatelj je razpravljal o različnem cepljenju in oskrbovanju mladih cepljenk.

Povsod se je predavatelj oziral na fakične razmere v dotični občini, vzlasti pa je opozarjal kmetovalce na njih pogreške in kako naj jih odstranijo! Povsod in vedno so vsi udeležniki, katerih je bilo na vseh 6 predavanjih nad 400, kazali veliko zanimanje. Videti je bilo, da naši kmetovalci niso več starokopitneži, ki bi mislili, da znajo le oni, kako je treba kmetovati, marveč pokazalo se je, da je ljudstvo jako željno pouka. Vseh poukov g. Štreklja se je pokazal že letos. Vinogradi, oskrbovani po navodilih njegovih, kažejo jako lepo in upati smemo prav dobro letino.

kako razvnet. Neprestano sem si šepetal, da sem dospel pred nekaj velikega, nekaj nedoživljenega; sam sem si, tresel se, klial v spomin tudi najmanjo podrobnost iz prizora pri glasoviru — kar čutil sem, kako me je obšel in dosegel tajni dih velike ljubezni in nahajal sem to v vsakem akordu poslušane muzike, v vsaki kretnji Dionizini — v njej vsej — a tisti njeni strastni, izgubljeni, snjavi pogled, ki ga je imela v krasnih očeh, dokler je svirala, stal mi je pred dušo. Velika sreča je sipala po meni vse žarke svoje!

In tako sem šel dalje povešene glave. Nisem mislil na dom in na povrnitev, četudi je bilo že povsem temno in se je večer izročal noči. Na nebu so že blestele zvezde, tudi nekaj oblakov — pojdinih, raztrganih — se je podilo po svodu; na zapadu je zamrla vsaka belina, a na vshodu se je rume nilo od meseca, ki je imel isti hip prikazati se izza šume. In vendar se nisem obrnil nazaj, marveč sem šel vedno dalje, ne vedé, kod hodim, ali bolje rečeno: ne izbiraje pota. Tako se je zgodilo, da sem se vez čas gibal v nekakem kolobaru in sem se slednjič našel zopet prav blizu — Dragoslava. Spoznal sem gozdič Dragoslava, ki je bil morda dva do tri streljaje od samega dvorca.

(Pride še.)

Iz predstoječega poročila je razvidno, da je g. Štrekelj duša »Kmetijske družbe za Trst in okolico« in da mu mora biti, kakor odbor, tako tudi sleherni ud naše družbe iz srca hvaležen za njegov požrtvovalen trud.

Istotako veliko zaslug za obstanek naše družbe ima neutrudljivi družbin blagajnik, g. Andrej Černe. Omeniti pa še moramo domačina gg. Rebeka in Gombača, ki službujeta sicer izven naših krajev, ki pa se svojimi spisi, katere pošiljata v družbino glasilo, podpirata izdatno našo družbo. Hvalo smo dolžni tudi slav. uredništvu »Edinosti«, ki drage volje priobčuje naše želje in pozive.

(Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 12. julija 1901.

Deželni zbori. Kranjski. Ta deželni zbor je imel včeraj svojo XI. sejo. Posl. A. ž. m. a. n. se je pritoževal radi prepočasnega postopanja oblasti o izdajanjih dovoljenj za pokopavanje mrličev. Dež. odboru se je naložilo, naj stopi v dogovor z dež. šol. svetom, da bi se učenec slovenskih vsoprednic na realki dala prilika za poučevanje tudi v italijanskem jeziku. Zbornica je vzela na znanje poročilo finančnega odseka o ljubljanskem posojilu. Rešili so več stvari o cestah in več prošenj.

Goriški. IX. seja dne 9. t. m. Predlog gledé pogozdovanja okoli Ogleja in Gradeža so odkazali finančnemu odseku. Načrt zakona gledé občinskih taks so vsprejeli po daljši debati nespremenjen, kakor ga je predlagal pravni odsek.

Poročila finančnega odseka so potrdili brez razprave. Po dovršenem dnevnem redu je posl. Muha prečital svojo interpelacijo glede glavne davkarije. Slednjič so izvolili 7 členov v odsek za pretresanje zakonskega načrta za uravnavo zdravstvene službe v občinah, in sicer so bili izvoljeni: dr. Rojc, dr. Tuma, Berbuč, dr. Waiz, conte Valentini, dr. Venuti in dr. Egger.

Nižjeavstrijski deželni zbor je imel včeraj zelo burno sejo. Sprjeli so se krščanski socialisti in socijalni demokratje. Zbornica je razpravljala o deželnem proračunu. Socijalistični vodja dr. Adler je imenoval krščanske socialiste klerikalne maroderje, vsled česar je navstal v zbornici velikanski hrup. Poslanec dr. Lueger je očital socijalnim demokratom, da so se posluževali prostitutk za volilno agitacijo. Odgovorjal mu je dr. Adler, kateremu so krščanski socijalisti upili »Molči Žid!« Ko je vihar nekoliko polegel, nadaljevala je debata in je govoril še knez Auersperg.

Ali narodnostno načelo, ali »zgodovinski red«? Neki odlični parlamentarec, ki navadno v »Vaterlandu« pod šifro »—« razklada svoje nazore, se je te dni odločno izrekel proti avtonomiji Trentina, za katero se sedaj z vso odločnostjo bore tirolski Italijani. Avtonomijo odklanja mož — to je čitatelj gotovo že v naprej pogodil — s stališča interesa monarhije. Kar zgraža se na narodnem načelu in vidi že konec vsemu, ako bi hoteli državo preustrojiti po narodnih skupinah. On vidi naravno podlagole v dosedanji »zgodovinski uredbi«, v uredbi po kronovinah, z mešanimi narodnostmi, kakor jih je slučaj — ženitev združil z monarhijo in tako čisto ločil, kar je narava sama zvezala skupaj!! Glej Kranjsko, Koroško, Primorje, kar je pogodil tudi — in mož ni bil ravno tepec — Napoleon I.!

Nemški mož v »Vaterlandu« meni, da bi se po razvrščanju po narodnih skupinah narodi odtujevali eden drugemu! Ali se mož res ni ničesar naučil iz sedanjih narodnih

PODLISTEK.

10

V sosedstvu.

Hrvatski spisal Šandor Gjalski. — Prevel M. C. — t. č.

Gospa Barbara je nekaj pomrmala skozi zobe, kar se je glasilo nekako kakor psovka na sviranje, a je potem odšla ven. Ves čas sva ostala sama.

Deniza je sela k glasoviru, vprašala me, kaj je najlepšega v operi, in sosebno to, katere arije so, ki izražajo veliko čustvo in moč ljubezni. Opozoril sem jo na prizor v vrtu ter sem jej takoj začel pripovedovati Grethenino zgodovino. Ona je pustila roki na tipkah in me poslušala pozorno. Tedaj se je, nasmehnivši se malo živahneje, udarila se svojo dolgo dlanjo po čela in mi povedala, kako so v samostanski šoli hotele čitati »Fausta«, ali jim je učiteljica-nuna skrila vse eksemplare, ker to delo da je bogomrzko. Tako tudi ne zna ničesar o tem umotvoru. Na to je poskušala po tipkah.

Sedaj sem se mogel uveriti, kaka mojsterica je na glasoviru. Kar z lista je skoro izvrstno pogodila sviranje. Ko pa je vzela v drugič, bila jej je igra uprav dovršena. Vso divno nežnost in sladko strast Gounodove

muzike, ves tisti veliki izraz človeške ljubezni, ki se nahaja v tej krasni kompoziciji, je Deniza v svojem izvajanju mojsterski pogodila. In kakor da se jej ti akordi zrasli z dušo, kajti — ona jih je slednjič predavala, kakor da govori in priča iz svojega srca.

Že se je bil mrak popolnoma spustil na zemljo, večer je bil zajel vse, ko sem se napotil domov. Kakor sva se dogovorila je Deniza svirala dalje in skozi odprto okno je v tihi večer, v njega daljnji molk, plula divna glasba in me spremljala dalje. Zvoki so doneli nežno, sladko, nekako sanjavo, ko sem hodil dalje.

Ni mi se dalo domov. Utis ravnokar preživljenih trenutkov je bil tak, da niti pomisliti nisem smel, da se nahajam v sredi vsakdanjosti. Kar težka mi je bila misel, da bom moral gledati okroglo in široko lice svojega inštruktorja in poslušati njegova navadna razlaganja o padežih. Poleg tega sem bil zapazil, ko sem bil šel po note, da je v dvorcu gostija, ker sem videl na doljnem dvorišču tujo kočijo in nepoznanega kočijaža v novi livreji s silno rudečim telovnikom.

Obrnil sem se torej ravno v protivno smer od doma. Bil sem ves razburjen in ne-

bojev v Avstriji? Ravno sedaj, ker so razni narodi stlačeni v iste upravne skupine, ravno sedaj, ker vsled tega ena narodnost, če je slučajno močnejša, odloča o kulturnih potrebah druge narodnosti, kar na jedni strani dela narodnosti objestne in nasilne, a v drugih vzbuja čut ogorčenja vsled zapostavljanja, kar vse le množi nasprotstva in pojstruje narodne boje: ravno sedaj se posamični narodi najbolj odtujajo eden drugemu in se sovražijo tako, kakor se moreta sovražiti v deželo udrži zmagovalcev in premagani domačini! Ravno v sedanjih »historični uredbi« smo prišli do odtujenja, ki bo naraščalo bolj in bolj, dokler bo »zgodovinska uredba« po kronovinski, izključujoča narodni princip, dajala možnost, da močnejše narodnosti morejo daviti šibkeje narodnosti v kronovini! — Če bi pa zmagal narodni princip, če bi se država uredila po narodnih skupinah — z vsemi garancijami eventuelnim manjšinam, katerim se ni bilo možno izogniti —, tako, da bi vsaka narodnost sama po primernih organih skrbela za svoje kulturne potrebe in bi bila porušena možnost, da bi jedna narodnost mogla delati drugim krivico: potem bi zginitile preporne točke in temu posledica bi morala biti ta, da bo zginjalo sovražstvo in bi se narodnosti zopet prijazne bližale jedna drugi.

Ali nemški mož v »Vaterlandu« je menda sam čutil, kako slabotna je pozicija, katero brani. Ne more namreč drugače, nego da pripoznava, da je južni Tirol pod dotedanjo skupno upravo grozno nazadoval gospodarski, da je obubožal, da je breme dolgov, ki teži občine, naravnost kričeče! In potem podaja lek: v deželo treba pošiljati uradniški element, ki bo vseskozi izboren! A od kje naj se vzame tak material, ko mož malo poprej hvali dosedanje stanje, ko nemške uradnike pošilja v laške kraje, laške pa v nemške: češ, da se o tem pospešuje čut skupnosti!! To sicer ni res, ker je navadno nasprotno resnica. Saj to vidimo ravno mi Slovenci, kako so baš tuji uradniki in duhovniki med našim ljudstvom vir razburjenja in sovražstva med sosednjimi narodnostmi. Pa tudi je dandanes — ob vzbujeni narodni zavesti in čutu pripadnosti k svoji narodnosti — malo nade, da bi drugoroden uradnik imel pravega srca bodi tudi le za gmotno blaginjo ljudstva. Tako sree more imeti le sin iz naroda. Zboljanje razmer je pričakovati torej le tedaj, ako bodo organizirani iz naroda imeli upravo v rokah! In tako smo — dragi nemški mož v »Vaterlandu« — zopet srečno dospeli prav blizu narodnega načela in nacionalne avtonomije.

Avstrija in narodi na Balkanu. Pod zaglavjem »Iz slovanskih krogov« se bavi »Information« z vprašanjem prestolonasledstva v Srbiji. Pisee je namreč prepričan, da kralj Aleksander ne bo imel potomcev. Kdorkoli bo kandidat Rusije — meni — bo Slovan ne le po rodu, ampak tudi po čustvu in Rusija bo zahtevala od njega garancij, da bo politika prihodnjega kralja ugodna Rusiji ter da bo izključena možnost povrnitve nekdanjih Milanovih časov. Rusija da ima povsem prav se svojega stališča, ali tudi naši diplomati — tako meni dopisnik v »Information« — bi se morali zanimati za to vprašanje. Tudi to pot, kakor navadno, pridejo naši diplomati prekasno in postavijo v zadnji hip kandidata, ki bo zastopal smer, popolnoma nasprotno oni ruskega kandidata. Po rodu bo sicer Slovan, ali po čustvovanju nemški in madjarski. Tako se zgodi, da se naša monarhija narodom na Balkanu zopet pokaže kakor zastopnica protinarnodnega — in protislovanskega mišljenja. — Morda pridobi za se kake ožje kroge, ali se svojim protikandidatom pripomorele v to, da srbski narod odvrne od sebe in potisne v roke Rusije. Kakor pa je pasivnost bila pogreška, tako pogreška bo tudi aktivnost. Naša monarhija ne sme dopustiti, da bi jo Rusija prehitela, ali v večao nasprotstvo z Rusijo tudi ne sme zaiti. Če bi jej pa bilo usojeno tako, da bo morala biti na Balkanu stalna nasprotnica Rusije, potem pa mora tekMOVATI z Rusijo v vodstvu odkritosrčne, Slovanom prijazne politike. Ona mora: ali predložiti takega kandidata, ki bo po rodu in čutu Slovan, ali pa se mora sporazumeti z Rusijo. Naša politika na Balkanu mora stremeti za tem, da se bo monarhija kazala balkanskim narodom kakor slovanska velesila, ne pa madjarsko-nemška! V ta namen mora preme-

niti tudi svojo notranjo politiko! Dokler ostane notranja politika taka kakor je sedaj, ne bodo balkanski narodi nikdar imeli zaupanja do nje, ampak bodo vedno stali na strani Rusije. Iz tega toli važnega dejstva, naj bi vendar že enkrat izvajali potrebne konsekvence!

Eksodus Malorusov iz deželnega zbora Gališkega. »Nene Freie Presse« pišejo iz Lvova, da eksodus maloruskih poselancev je znamenit sosebno zato, ker pomenja popoln fujaskotisti tudi-Malorusov: po volji Poljakov in vlade, kakor sta Barwinski in Wachnianin. Maloruski listi so tega menjenja, da sta dva moža izigrala svojo političko ulogo. Odslej ne moreta računati več na kako poljsko pomoč; a tudi v maloruskem radikalnem taboru ne kaže, da bi jima sedaj, če tudi sta zasukala zastavo, odpustili.

Prav je tako; se slovanskega stališča je le dobro, da taki ljudje zginjajo. Malorusi pokažejo le dober politički instinkt, ako se iznebe Wachnianina in družbe.

Tržaške vesti.

Promocija. Na vseučilišču dunajskem je bil gospod Josip Vilfan, sin našega rodoljuba gospoda Josipa Vulfana, višega stavbinskega svetnika na pomorski vlagi, promoviran doktorjem prava. Častitamo!

Par vprašanj do veleč. gospoda župnika Jurizze v Rojanu. Vsaki hip moramo čuti, kako govorite temu ali onemu, in tudi v Svojem pogovoru s poročevalcem lista »Il Gazzettino« ste povdarjali, da Vas Slovenci sovražijo le zato, ker ne dopuščate, da bi v cerkev zanašali politiko.

Gospod župnik, roko na sree: ali ste Vi v resnici prepričani, da je temu tako?... Ne morete biti! Da pa pride vsa javnost nekoliko bolj na jasno, koliko realne podlage ima to očitjanje Vaše, hočemo Vam staviti niže doli nekoliko vprašanj in — ako dobimo odgovor na-nje — bo stvar jasna.

Peprje pa se moramo kar najodločneje zavarovati pred očitjanjem »sovražstva«. Mi ne sovražimo nikogar — Vas pa najmanjše. Kar se Vam, gospod župnik, na rojanskih Slovenceh vidi sovražstvo, je le trpkost čustev, ker se vidijo — v obrambo svojih pravice — potisnene v boj proti osebi, katero bi takoradi spoštovali in ljubili, kakor so bili vsikdar navajeni spoštovati in ljubiti svojega — dušnega pastirja! Oni so bili vsikdar navajeni — od nekdanj pa do blagopokojnega župnika Thalerja — videti v župniku svojega očeta, svojega prijatelja in svojega svetovaleca; v Vas pa, gospod župnik, vidijo — in to je, kar boli — intimnega zaveznika svojih sovražnikov! Na strani rojanskih Slovencev je torej le defenziva, obramba — silobran!

Iz tega je že razvidno, da je sicer res, da se, odkar ste Vi župnik v Rojanu, pridno zanaša politika v cerkev, da pa niso rojanski Slovenci tisti, ki jo zanašajo, ampak — nekdo drugi! To, kar zahtevajo sedaj rojanski Slovenci in ravno radi česar je navstala toli srčita borba mej njimi in Vami, gospod župnik, to vse je bilo že od nekdanj in do časov blagopokojnega župnika Thalerja, ne da bi bil kdo niti sanjal o kaki politiki v cerkvi. Politika v cerkev rojansko je došla še le potem, ko je blagopokojni župnik Thaler zatisknil svoje oči...

Ali, ko nam že očitata, da mi zanašamo politiko v cerkev in da Vas le zato sovražimo, ker nam Vi zabranjujete to, prosili bi Vas, da nam odgovorite na nastopna vprašanja:

a) Kedaj so Slovenci zahtevali od Vas, da bi Vi v cerkvi kaj storili za politična in narodna stremljenja njihova?!

b) Kedaj so zahtevali od Vas, da se morate kazati sovražnega tistemu malemu številu italijanskih vernikov v župniji rojanski?!

c) Kedaj so zahtevali oni, da jim bode Vi političen in naroden boritelj izven cerkve?!

d) Kedaj so zahtevali od Vas, da morate morda glasovati za slovenskega kandidata?!

e) So-li kedaj zahtevali od Vas, da morate biti člen narodnih društev v Rojanu?!

f) So-li sploh kedaj zahtevali od Vas, da morate, bodi v cerkvi, bodi izven cerkve, in na način, ki bi žalil italijansko narodnost, kazati, da Vam je slovenska mati podarila življenje?!

Na ta vprašanja pričakujemo odgovora. Potem bomo govorili dalje, da pridemo na

jasno, kdo je začel zanašati politiko v rojansko cerkev?! Ob enem bi Vas prosili, da bi nekoliko — ako Vam dragoceni čas dopušča to — razmišljali, da-li mestna gospoda, ki brez verskega čuta prihajajo v rojansko cerkev, potem mestni redarji, gasileci, veterani in piketi državnih redarjev, ki ne prestando krožijo okolo cerkve in Vašega dvorca, in slednjič imenitni obiski in župnem dvoreu morejo duhovniku res nadomestiti — ljubezen in udanost lastnih župljanov?! Ali se Vam nič ne dozdeva, da je za mirne ljudi, ki niso še nikdar kaj namerjali proti Vaši osebnosti, krivavo žaljivo, ko morajo noč in dan gledati tisti policijski aparat, ki jih je zlasti v zadnji čas začel težiti, kakor da je nad njimi proglašeno obsedno stanje?! Vse je mirno v Rojanu, a na Vašo zahtevo je policijski aparat v permanenci. Ali ste res tako slab psiholog, da menite, da ta — policijska pot res vodi do — sre in da po tej poti pridete do boljšega razmerja do svojih župljanov?!

Bohinjska železnica in delavei. Z Jesenice pišejo »Slovenskemu gospodarju«: Minoli teden so začeli kopati predor skozi Karavanke. Delavei prihajajo od blizu in daleč popraševati po delu; toda ne vsprejemajo jih. Zakaj ne? Sedaj se vrše šele pripravljalna dela; raznim podjetnikom se odajajo šele čez nekaj mesecev. Vsa proga je razdeljena v sedem oddelkov. Gorenjskemu oddelku, ki sega od Bohinja do Jesenice, nadeluje železniški nadzornik g. Fritsch. V tem oddelku dela sedaj nekaj čez 100 delavcev-domačinov. Ko bodo pripravljala dela dovršena, in se delo odda raznim stavbenim podjetnikom, tedaj bo delalo samo progo jednega oddelka do 4000 delavcev, torej od Trsta do Dunaja blizu 30.000 delavcev. Do tega seveda letos ne pride. Časopisi, katerim je blagor naših delavcev pri sreč, so naprošeni, da ponatisnejo to, kajti za delo prihajajo popraševati celo iz Istre. Častiti čitatelji naj tudi opozore svoje rojake, ki se odpravljajo za delo popraševati, da bi za sedaj zastoj delali dolgo pot. Ko bodo rabili kaj več delavcev, naznanimo to pravočasno. Potrebna pojasnila bo rade volje dajalo »Slovensko katoliško delavsko društvo« na Jesenicah, Kranjsko.

Slovenska dekliška šola pri sv. Jakobu. Prijavljena šolska veselica, ki bo v nedeljo dne 14. t. m. na šolskem vrtu, je vzbudila mej tržaškimi Slovenci, posebno pa mej našimi delavei, veselo zanimanje. Na vseh straneh poprašujejo, kaj bodo naše vrle slovenske deklice letos predstavljale? Včeraj smo omenili le šaloigro, v kateri nastopijo kuharice iz Klopotačeve in Žlobudrine družine, da si nakupé zelenjavo in prikuho pri slavnoznani Lakotovi Žefi. Središče vse veselice pa bo lepa igra »Roza Jeldvorska«, v kateri bo krasno predstavljena ljubezen do starišev. Vsaki oče in mati si želi dobrih, hvaležnih otrok. Zato mora biti skrb vseh vzgojiteljev, da otrokom že v zgodnji mladosti vcepljajo čut hvaležnosti in ljubezni v mlado, otroško sree. Stariši pa morajo vzgojo otrok podpirati in gojiti.

Mnogo potreb imamo tržaški Slovenci. Največe naše potrebe pa so na šolskem in cerkvenem polju. Šolnimamo in tudi cerkev zanemarja svoje poslanstvo nasproti tržaškim Slovenceem. Mi smo izročeni na milost in nemilost italijanskim Italijanissimom. Naši bratje pa nočejo poznati naših potreb, zdi se jim neverjetno, da nam je trpeti toliko krivic. In vendar je tako!

Slovenci pri sv. Jakobu ne morejo — ne smejo opravljati niti navadnih cerkvenih pobožnosti, ker jim tega noče dovoliti škofijski ordinarijat. Letos ni bilo dovoljeno opraviti niti navadne tridnevne na čast sv. Ciriliju in Metodiju, katero je »Bratovščina sv. Cirila in Metodija« pri sv. Jakobu dolžna opravljati. Zastoj vse prošuje, vsi protesti! Zato se ni čuditi, da je zmagal Jurizza proti škofu, ki je imel že v rokah odobrenje sv. Stolice za najnujnejše stvari, ki so jih zahtevali rojanski Slovenci.

In tako je povsod po tržaškem ozemlju. Prišla je ura, da morajo tržaški Slovenci tesno skleniti svoje bojne vrste. Sedaj so vsi spoznali, da je naša zmaga samo pod zastavo sv. Cirila in Metodija. Skrbimo za slovensko cirilimethodijsko šolo v Trstu in za slovensko cerkveno molitvico! Naš boj bo težek in dolg, a zmaga bo naša, ker smo že spočetka postavili trde, neomajljive temelje svoje boljši bodočnosti, in ker so na naši strani — slovenski delavei.

In da je vse to res, čvedočite se na šolski veselici v nedeljo dne 14. t. m., kjer bodo v bratovski ljubezni združeni tržaški Slovenci!

Za pogoščenje otrok otroškega vrta v Rocolu so doposlali nadalje: g. dr. Perrot 2 »kuglufa«, g. Perhave steklenico malinoveca, ga. Tončika Gregorič dva zavitka biškotov, g. Urdih dva zavitka čokolade, družina Kranje zavitek biškotov, ga. Vatovec 3 K namesto sladčice, ga. Gulič več paketov čokolade, ga. Kuščer paket sladčice, g. voditelj Krek 3 štruce maslenega kruha.

Radodarni doneski: Jakob Vatovec 2 K, Ivan Prašelj 40 st., voditelj Krek 1 K, Marija Bezek 20 st., Alojzij Žerjal 1 K 60 st., Josip Cvek 60 st., Mate Mandić 1 K, Radoslav Lah 60 st., Anton Gerdoč 60 st., Kuščer 2 K, dr. Rybář 1 K 60 st., Miloš Kamušič 60 st., Podvršič 80 st., Koejančič 80 st., Bizjak 60 st., Nadoslav 60 st., Ivan 25 K, Ivan Klun 60 st., N. N. 60 st., Škrk 20 st., N. N. 60 st., N. N. 60 st., N. N. 20 st., Miha Hrovatin 40 st. Ker se ni mogel udeležiti veselice doposlal je Stanko Godina 1 krono.

Presrečna hvala vsem darovalkam in darovalcem!

Usojam si zahvaliti posebno družino Lahovo v Rocolu, katera mi je prišla v vsakem obziru v vsaki priliki z vso radovoljno požrtvovalnostjo na pomoč. Kar jej ne moremo povrniti mi, povrne naj jej stotero ljubi Bog!

Čast našemu zavodu! Pred nekoliko dnevi so imeli spoved oni otroci iz našega zavoda pri sv. Jakobu, ki so opravili tudi sv. obhajilo. Te dni pa oni manjši, ki so opravili le sv. izpoved. Da vidim, kako se vedejo ti naši otroci, šel sem ob obeh prilikah v cerkev pri sv. Jakobu. A kar sem videl, bilo mi je v veliko zadovoljstvo. Otroci so se vedli tako lepo, tako dostojno, da so se mi prav omilili. Od take vzgoje smemo pričakovati poštenih ljudi. Čast torej vsemu učiteljskemu osebju, čast našemu zavodu, čast družbi sv. Cirila in Metoda, ki nam vzdržuje ta zavod, in hvali vsem, ki jo podpirajo v tem.

F. Žitko.

V vodnjak padel. 40-letni zidar Jakob de Biagio iz ulice Giuliani 13 je popravljal včeraj vodnjak v isti hiši, kjer stanuje. Kar naenkrat se je pod njim udril obok, katerega je gradil, in de Biagio je padel 8 metrov globoko v vodnjak, v katerem je bila voda 1 m. visoka. O padcu je zadel ob zid in si zlomil nogo. Bližnjiki so ga izvlekli iz vodnjaka in poklicali zdravnika, ki je reveža obvezal in ga dal prenesti v bolnišnico.

Aretiranje ubeglega kaznjencea. Policija je ulovila včeraj zjutraj znanega tatu, 25-letnega Antona Cepirila, kateri je bil dne 13. m. m. že v drugič pobežnil iz ječe. Zaprli so tudi neko Josipino Rumez iz ulice Maiolica št. 1, katera je kaznjencea skrivala.

Samomor. Včeraj popoludne je skočila Terezija Tomšich, prodajalka tobaka v tobakarni na voglu ulice sv. Frančiška in Torrente, iz petega nadstropja hiše šte. 28 na Acquedotto v dvorišče iste hiše. Razbila si je glavo in bila je v hipu mrtva. Truplo so prenesli v mrtvašnico k sv. Justu.

Novorojenčevo truplo. 24-letna Marija F. iz Kočevja je služila pri neki družini v ulici »Amalia«. Zadnje čase je bila nenavadno pobita in je večkrat jokala. Gospodinjji se je stvar počela dozdevati sumljiva in jo je radi tega natanko opazovala. Včeraj zjutraj pa je bila dekla smrtno blede. Gospodinja jo je izpraševala, ali ni mogla dobiti nikakega odgovora od nje. Ko je Marija odšla na trg, pogledala je gospodinja v nje spalnico in zagledala na postelji v rjuho zavito mrtvo novorojeno truplo. Ko se je dekla vrnila, pojasnila je gospodinjji, da je porodila mrtvo dete in da jo je bilo sram povedati stvar. Gospodinja je naznanila stvar policiji. Došli zdravnik ni mogel določeno konstatirati, da-li je otrok prišel mrtev na svet ali ne. Truplo so prenesli v mrtvašnico k sv. Justu, kjer je raztelesilo in pregledajo, da-li je res mrtvo prišlo na svet. Porodnico so prepeljali v bolnišnico.

Izpred naših sodišč. Pred tukajšnjim porotnim sodiščem se je vršila včeraj kazenska razprava radi razširjevanja nemoralnih tiskovin in fotografij po zatočenih Graulu, Mayerju, Pollacku in Zhiuku, o kateri stvar smo že ponovno poročali. Na podlagi verdikta porotnikov je sodni dvor obsodil Graula na jedno leto, Mayerja na 10 mesecev, Pollacka na 4 mesece in Zhiuka na 3 mesece poostrenega zapore in zaukazal uničenje tis-

kovin in fotografij. Obsojenci so si pridržali pravico do priziva.

Razpis štipendijev za učence kmetijske šole »Francisco Josephinum« in vrtarske šole »Elisabetinum« v Mödlingu (blizu Dunaja). Za kmetijsko šolo je razpisanih pet štipendijev po 500 kron, za vrtarsko šolo pa dva štipendija po 500 kron. Prošnje, opremljene s potrebnimi dokumenti, odposlati je do 31. avgusta t. l. na ravnateljstvo šole »Francisco-Josephinum« v Mödlingu, kjer se dobivajo tudi programi teh zavodov. Za vsprejem v kmetijsko šolo se zahteva dovršeno 16. leto in absolviranje spodnje gimnazije, oziroma, realke ali pa dovršenje meščanske šole. Za vsprejem na vrtarsko šolo pa zadoštuje ljudska šola in izpolnjeno 15. leto.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 13. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled navedbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Farneto št. 27a, hišna oprava; Korzo št. 3, hišna oprava; v ulici dell' Istituto, hišna oprava; v ulici Madonnina št. 6, oprema v zalogi.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 23.0. ob 2. uri popoldne 25.1 C°. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 760.1. — Danes plims ob 7.57 predp. in ob 6.36 pop.; oseka ob 1.16 predpoludne in ob —.58 popoldne.

Bratovščina sv. Cirila in Metodija v Škedenju. Vsled znane nedeljske izjave župnika Kavalieha postalo je jasno vsem škedenjskim rodoljubom, da so prišli v nevarnost že tudi najzadnji ostanki slovenskih molitvic v škedenjski župni cerkvi. Do tukaj in ne dalje! Zato so se dogovorili škedenjski prvaki, da si ustanove cerkveno bratovščino sv. Cirila in Metodija, kjer bodo zbrani vsi boritelji za slovenske cerkvene svetinje pod zastavo sv. Cirila Metodija. Pravila se že sestavljajo in se predložijo državi in cerkveni oblasti v potrjuje. Ne vdajmo se!

Podružnici družbe sv. Cirila in Metodija na Greti je izročil g. Andrej Černe svoto 11 K 9 st., katero se je nabralo pri g. Svetku Martelancu v Barkovljah ob priliki razsodbe proti Leopoldu Mauronerju, v kateri pravdi je zastopal tožiteljico naš odvetnik dr. Gustav Gregorin. — Podružnica je prejela svoto 1 K 20 st., ki je preostala o računu v krmi pri »rošotu« v Škedenju. — Gospod Gračijan Štepančič je daroval za otroški vrt v Rojanu obilo datelnjov, ki so se ob priliki otroške veselice razdelili med otroke.

Vesti iz ostale Primorske.

× Zbesnela ženska. Od meseca januarja je bivala v Opatiji neka madjarska učiteljica. Prišla se je zdraviti radi nervoznosti. Pred nekoliko dnevi pa jo je bolezen tako prevladala, da je postala uprav besna. V ponedeljek predpoludne je n. pr. žugala z nožem vsem v hiši, po cesti je pljuvala na vsakogar. Odveli so jo na Reko v bolnišnico. Tu pa je niso hoteli vsprejeti. Potem pa so jo izročili reški policiji, da je odpravi domov na Madjarsko.

× S. e. k. gimnazija v Gorici. Ob zvršetku leta je bilo 479 učencev. Slovencev je bilo 234, Italijanov 195, Nemcev 48. Le v prilog tem Nemcem, ki pa večinoma niti niso nemških starišev, ampak uradniški sinovi, je gimnazij nemški. Sad te nezmislivosti pa je tudi, da je letos padlo 123 učencev, torej nad četrtina. Sinček ravnatelja e. k. učiteljšča v Kopru, Markelja, je zapisan za Italijana. Ta sinček - Italijan znači očeta. To treba zabeležiti posebnost, ker smo čuli mi že pred dlje časa naravnost iz Kopra (in tudi zadnja »Soča potrja to), da je mož resen kandidat za mesto naslednika gospodu vitezmu Klodiču in ker bodo njega zaščitniki gotovo hoteli slepiti slovenske poslane s tem, da je mož — Slovenec! Da, rodom je kranjski Slovenec. Ali če bi ne imeli že na košce družih dokazov, kako — dobrohoten slovenskemu narodu je ta Slovenec, nam pa njega sia na gimnaziju v Gorici kriči o političnem in narodnem mišljenju očeta. Zato moramo že dan s povedati vsem, katerih se tiče, in tudi našim poslancem, da bi primorski Slovani eventualno imenovanje tega moža deželnim šolskim nadzornikom smatrali za najhujo provokacijo.

× Na potu umrla. Kmet Ante Crnić iz Starade (okraj Podgrad) je pozval zdravnika k svoji ženi, ki je imela poroditi. Ker pa je zdravnik videl, da bo porod te-

žak, je zaukazal, naj ženo prepeljejo v bolnišnico na Reko. Ali ko so dospeli do pred Reke, jim je žena umrla od silnih bolečin. To je bilo žalostno potovanje.

Vesti iz Kranjske.

* 50 let učitelj! Nadučitelj v Komendi g. Josip Mesner, bo praznoval letos 50-letnico svojega učiteljstva. Mož more biti ponosen in je zaslužil, da mu čestitamo od sra.

* Iz Št. Petra na Krasu. Dne 7. julija je tu v salonu gostilne g. Ivana Korošca zborovala podružnica družbe sv. Cirila in Metodija »Pivka«. Došlo je 10 udeležencev, med temi 8 iz Zagorja.

Ob 5. uri pop. je otvoril zborovanje — mesto odstopivšega predsednika — podpredsednik g. Zupan, pozdravil došle goste, posebno iz Zagorja, kateri se niso bali pota semkaj, med tem ko pogrešamo domačine. Rodoljubje se ne da izsiliti, zato ne smemo obupati, da nas je tako malo število; da pa Pivška podružnica ne zaspi, za to so nam porok že došli gostje iz Zagorja.

Tajnik g. Stroj je poročal o delovanju podružnice v minolem letu. Med tem, ko mnogo podružnic po Slovenskem spi, deluje Pivška podružnica jako vzgledno; kar se delovanja tiče, ga nima para v okolici. V minolem letu je že v tretje postala pokroviteljica in sicer so pristopili kakor pokrovitelji gg. šentpeterski samec z zneskom 200 K. Tako je sedaj podružnica trikrat pokroviteljica, ima 16 ustanovnikov ter 45 letnikov.

Dobrodkov je imela podružnica 528 K 60 st., stroškov 150 K 60 st.; glavni družbi je odposlala 378 K. Pregledovalci računov, gg. Domicelj, Horvat in Mankoč so pregledali račune ter našli vse v najlepšem redu.

O volitvi odbora je bil izvoljen predsednikom g. Josip Mankoč, zasebnik v Št. Petru, kakor nova odbornika pa g. Alojzij Domicelj, trgovec in posestnik v Zagorju in g. Rudolf Horvat, nadučitelj v Zagorju. Ostali odbor je bil izvoljen prejšnji in sicer: podpredsednikom g. Ivan Zupan, kurat, blagajnikom g. Ferdo Spilar, trgovec, tajnikom g. Valentin Strej, asistent južne železnice, vsi v Št. Petru; odbornikom g. Mihael Kalan, nadučitelj in posestnik v Št. Petru ter g. K. Javoršek, nadč. v Košani. Zastop. podružnice na letošnji skupščini v Mariboru, je bil izvoljen g. Valentin Stroj, asistent južne železnice. Ob točki razni predlogi se je posvetovalo, kaj storiti, da se družbi pridobi kolikor mogoče obilnih dohodkov. Na to se je pobrala udnina od navzočih, kateri so še kakor posebno darilo zložili 15 K.

Ker se nikdo ni več oglašil za besedo, zaključil je podpredsednik g. Zupan zborovanje ob 7. uri zvečer.

Vesti iz Štajerske.

— Od resnega preko smešnega do žalostega. V mariborskem »Slov gospodarju« čitamo, da so v Kozjem z dvema kresoma proslavili god sv. Cirila in Metodija: enim liberalnim in enim klerikalnim!!

— V proslavo godu sv. Cirila in Metodija. Na murskem polju je gorelo nad 25 kresov, kakor ena skupina — v sredini velik križ. Na tem mestu se je zbrala velika množica ljudi, topiči so pokali, godba je svirala. To lepo slavlje so priredili ljutomerski rodoljubi.

— Akad. društvo »Triglav« v Gradeu izvolilo je na IV. rednem obnem zboru dne 6. t. m. svojim predsednikom tovariša stud. iur. Frana Vidoviča.

Vesti iz Koroške.

Proslava godu sv. Cirila in Metodija. Tudi sirote koroški Slovenci so lepo proslavili god naših apostolov. V »Miru« čitamo, da so — ker je bilo na predvečer deževno — na dan godu samega na mnogih koroških gorah goreli kresovi, oznanjujoči, »da tudi tu prebiva še slovenski rod, da živi in hoče živeti tudi za bodoče, ukljub vsem držnim napadom in zvitim nakanam zlobnih sovražnikov«. — Sosebnost lepo je »Narodna šola« v Št. Rupertu pri Velikoveu proslavila god naših apostolov. Tu so sodelovali tudi nemški prenapetneži. Seveda bolj od daleč. Ko so videli rakete in čuli slovensko pesem, so pa oni udarili »Die Wacht am Rhein«. Ali straža ob Reni straži tudi — Koroško?

Šolske razmere na Koroškem so naravnost nezmislive in nedoumne za priprosti človeški razum. Na šoli v Guštanju sti n. p. razpisani dve učiteljski mesti. Od jednega učiteljev zahtevajo znanje slovenščine, od drugega pa ne. Otroci pa so istih starišev!! V 5 razredni šoli v Borovljah je razpisano mesto učiteljice, kateri — ne treba znati jezika otrok!

Ali niso fletne te šolske razmere na Koroškem?

Večina učiteljev na Koroškem so naši narodni nasprotniki. Ali to, da nimajo rodoljubja, bi umeli na vse zadnje ob obstoječih razmerah. Ali da nimajo tudi prav nobenega samoljubja, je to pa že teže umeti. Ako kak učitelj tlačani zloglasni Šudmareki za borih 20 gld. na leto, to je poniževalno za učiteljski stan ne gledé na narodnost. Vzvišenost učiteljskega stanu, pa sramotnih 20 gld. na leto — ne, to se ne strinja!

Žalostno znamenje časov. V mali deželi Koroški se je v par dneh dogodilo 8 samomorov.

Bismarkova cesta v Beljaku. Neki veliki German s slovenskim imenom Poltnik je podaril 161 kvadratnih metrov svojega zemljišča — za Bismarkovo cesto. — Haul!

Volitev v pridobinske komisije.

Vsled navedbe, izdane od visocega e. k. finančnega ministerstva na Dunaju v smislu § 17 volitvenega predpisa gleda volitev v pridobinske komisije in cenitvene komisije za osebne davke (priloga D, izvršitvenega predpisa k I. poglavju zakona z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 o neposrednem osebnem davku, kateri predpis se nahaja v drž. zakonu št. 35 ex 1897) objavlja se sledeče:

Nadomestne volitve onih udov, kateri v zmislu § 22 pred navedenega zakona niso več udje pridobinske komisije, se izvrše tako-le:

A. Namestna volitev v pridobinsko komisijo I. davčne družbe. Volilni okraj: Okraj trgovinskih zbornice v Trstu, Gorici in Rovljju, ki so glasom e. navedbe od dne 15. julija 1899 drž. zak. št. 147, združeni v jeden sam priredbeni okraj I. vrste.

Število udov, katere je voliti v komisijo: 1 ud (namesto gospoda Tomaža Schadelooka) in 1 namestnik (namesto gospoda Isodra Piani-ja). Volilni komisar: dež. knž. komisar trgovinske zbornice v Trstu.

Volitev se bo vršila v ponedeljek 12. avgusta 1901 ob 10. uri popoldne do 12. v mali dvorani, I. nadstropje borznega poslojpa.

B. Volitev nadomestna v pridobinsko komisijo II. davčne družbe. Volilni okraj: okraj trgovinske zbornice Trst.

Število udov, katere je voliti v komisijo: 2 uda (namesto gospoda Ivana Glanzmann in Paola Kugy) in 2 namestnika (namesto Friderika Meissner in Aleksandra Eulambio). Volilni komisar: dež. knž. komisar trgovinske zbornice v Trstu.

Volitev se bo vršila v torek 13. avgusta 1901 ob 9. uri predpoludne do 1. ure popoldne v mali dvorani, I. nad. borznega poslojpa.

C. Volitev v pridobinsko komisijo III. davčne družbe. Volilni okraj: mesto Trst z občinami okolice.

Število udov, katere je voliti v komisijo: 2 uda (namesto gospoda Josipa Macerata in Gualtiera Sandrinelli) in 2 namestnika (namesto Demetrija Marco in Leonarda Rommel). Volilni komisar: obč. predstojnik, ali od tega izvoljeni namestnik.

Volitev se bo vršila v četrtek 8. avgusta 1901 od 8. ure predpoludne 3. ure popoldne v sobani mestne ljudske šole v ulici Nuova.

D. Nadomestna volitev v pridobinsko komisijo IV. davčne družbe. Volilni okraj: mesto Trst z občinami okolice.

Število udov, katere je voliti v komisijo: 2 uda (namesto gosp. Viktor Ceca in Alojzija Tommasini) in 2 namestnika (namesto g. Petra Primus in umrlega Josipa Coletti). Volilni komisar: obč. predstojnik ali od tega izvoljeni namestnik.

Volitev se bo vršila v petek 9. avgusta 1901 od 8. uri popoldne do 3. ure popoldne i. s. a) za volilce z začetno črko A do G družinskega imena v mestni telovadnici v ulici della Valle: b) za volilce z začetno črko H do Q v telovadnici mestne ljudske šole v

ulici Nuova in c) za volilce z začetno črko R do Z v telovadnici mestne ljudske šole v starem mestu Piazza Vecchia.

Konečni vspeh štetja glasov se razglasi v glavni volitveni dvorani v ulici della Valle.

Glede sestave volilnih okrajev in volilnih teles, dalje onih, ki imajo pravico voliti, potem oseb, ki so lahko voljene, ali, ki ne morejo biti voljene, in glede tega, kako je rabiti volilno pravico in kako se je ravnati o volitvi, opozarjajo se volilci na določbe zakona od dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220, potem izvršitvenega predpisa k prvemu poglavju omenjenega zakona drž. zak. št. 35 ex 1897, posebno pa dotičnega volilnega predpisa — priloga D izvršitvenega predpisa.

Opominja se, da oni gospodje, ki so bili izsrečkani iz dosedanje komisije, zamorejo biti vnovič izvoljeni v zmislu § 22 več omenjenega zakona.

C. k. davčna administracija.

Trst, dne 10. julija 1901

Brzobjavna poročila.

Sankeijoniran zakon.

DUNAJ 12. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja sankeijoniran zakon tičeči se povišanja davščine na žganje in oddajanja jednega dela teh doklad deželnim zakladom v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežel.

Imenovanje v učnej stroki.

DUNAJ 12. (B.) Minister za nauk in bogočastje je imenoval učitelja na e. k. višjem gimnaziju v Trstu, Jurija Medanicha, pravim učiteljem na trgovinski sekciji trgovinske in nautičke akademije v Trstu.

Vročina v severni Ameriki.

CHICAGO 11. (B.) V zapadnih obrežjih, ki trpe na veliki suši, še ni padel dež. Dolgotrajajoča vročina je v mnogih okrajih Zjedinjenih držav močno poškodovala letino na koruzi in sadju.

NEWYORK 11. (B.) Temperatura je postala hladnejša.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 12. (B.) Reuterjeva pisarna javlja iz Zeerusta dne 8. zvečer: General Methuen je na maršu proti Enselsbergu dne 3. zvečer iznenadil en tabor Burov ter je ujel 43 istih. Uplenil je 29 pušk 1100 glav živine 38 vóz in 600 vreč žita. 40 burskih rodbin je bilo odvedenih v angleški tabor. Buri so ostavili 3 mrtve na bojišču. Poveljnik je ubežal. Na angleški strani sta bila 2 moža ranjana.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 12. (B.) »Times« javljajo iz Šangaja, da se tam trdovratno razširja govorica, da prine Tuan z veliko vojsko koraka proti jugu v pokrajino Šansi ter da se mu je prestolonaslednik pridružil, kar se je moglo goditi le v soglasju s cesarico regentinjo.

Nesreča na železnici.

NEW-YORK 11. (B.) Na železnici, ki vodi iz Newyorka preko Chicago v St. Louis, se je v bližini Springfielda (Pensilvanija) udrl most, 9 delavcev je bilo ubitih in 8 težko ranjenih.

„Edinost“

se prodaja razven že v znanih tabakarnah tudi J. Kramar v Rojanu in Hrast, tobakarna Via Poste nuove (zraven prodajalnice Smolars.)

Velikanska rastava pohištva in tapečarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) — Moje pohištvo donese srečo. —

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitanea
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslojpe) in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Člasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticiptivnih obrokih. Najmanjša objava 30 nč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso filijalka ulica Riborgo 15 ima velko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokvov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarina in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1 priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (rettine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoj kavnarn „Commercio“ in „Tedesco“ ki sta shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici dei Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zasnove in pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se topla priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popravilne istega po cenah ki zadovoljevali gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča van Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Josip Bizjak urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznana slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popravilne ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinjših kakor tudi velikih stenskih; objubljuje, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 7. Od danes naprej se prodaje istrski teran po 32 nč., za na dom po 30 nč. liter. Rebulica iz Brd po 32 nč. liter. Vinski očet po 12 nč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pripravljene. Pivo I. vrste po 20 nč. liter. Na debelo po zelo ugodnih cenah.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navažnega in najfinjšega olja, najfinjših testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Operatèr kurjih očes, (Kalistv) diplomovan specialista Giordani, ima svoj ambulatorij Via Stadion 3. I. ki je odprt od 6 predp. do 6 pop. ob nedeljah in praznikih od 4 pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Delavnica za popravilne vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovaška delavnica. Alojzij Schroeck & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizirana in stavljeni pod stalno kontrolo zavoda za kemično analiziranje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregleda kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo. Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizirani zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinjša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelevo pri Splitu	34
Fino vino iz VISA	34
Vino Opello	38
Belo vino iz VISA	40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam

se zeleno varstveno znamko »nuna« 12 malil ali 6 velikih steklenice 4 krone franko.

A. Thierry-ja stolistno mazilo

2 lončka 3 kron 50 stot franko, razpošilja proti predplačilu:

A. Thierry-ja lekarna „Pri angelju varhu“
v Pregradi, Rogotee Slatina (Rohitsch-Sauerbrunn).

DUNAJ: Centralna zaloga: Lekarnar C. Brady, Fleischmarkt 1. — BUDAPEST: Lekarnar I. pl. Török in Dr. Egger. — ZAGREB: Lekarnar S. Mittelbach.
Na drobno se vdoživja povsod.

Najboljše

stiskalnice za grozdje

in OLJKE so naše stiskalnice

najnovjšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zajamčeno najboljšje delovanje, ki prekasa vse druge stiskalnice.

Najboljše automatične patentovane trtne brizgalnice proti peronosperi

„SYPHONIA“ ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.

Automatična brizgalnica.

Stroji za grozdje, sadje in oljke, mlin za mastiti in obirati grozdje, stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita, čistilnice, rešetalnice.

Slamorenica, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji na poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo edino le tovarnarji

PH. MAYFARTH & Co.

c. kr. izklj. privilegovana tovarna za poljedelske in vinske stroje.

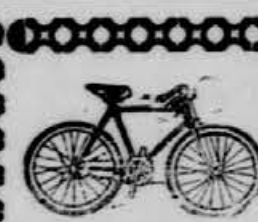
Dunaj, II./1. Taborstrasse št. 71

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 450 zlatimi in srebrnimi kolajnam in pohvalnimi pismi.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsod, kjer še nismo zastopani.

„Čuvati se pred ponarejanjem“.

Velika zaloga koles

po nečuvno nizkih cenah. Nova kolesa I. vrste od K 150.— više. Kolesa za dame z ravnim okvirjem, dobrim gumijem K 65.—, 80.—, 90.—, 100.—. Pneumatiki, gumijevi nadkrovi, dobre vrste K 9.—. Cevi K 5.—. Ceniki gratis. Vsi deli jednako po ceni.

K 18.

Neprekosljen v svojem delovanju, najpripravniji šivalni stroj na roko. „The juvel“ šiva vsako snov, debelo ali tenko in tudi najmočnejše sukno in platno. Cela sestava je od železa in jekla, fino poliran, s premenljivo na zobno kolo, šivankami, posodico, ključem in potegovalcem vijakov, teža 5 kg. K 18.—. Singerjev za dvojno šev 36.—

Največja novost!

Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon vzbuja povsod zbog njegove konstrukcije, dobre sestave in nizke cene veliko zanimanje. Posebno fini akordeon, 10 tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridrževalca, 2 dvojna meha z okovi od jekla, odprt klavirjat od niklja, močen, širok, krasen glas, 35 cm velik krasen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okov, od niklja, godba jednaka 2 korom, lahka priučba. Cena s šolo K 9.— na ogled po povzetju, ako ne ugaja, vrnem denar.

Najnovjšje, velika novost! Fotografični popolen stroj gld. 1.90 s kojim zamore napraviti vsak brez prejšne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5. Cena kompletne stroja z vsemi potrebnimi in navodilom s krasno skatljico gld. 1.90. Velik stroj z objektivom in neštevilnimi potrebnimi gld 3.—. Za zunanje naročbe se zaručena zaboj 35 novč.

M. Rundbakin — zaloga

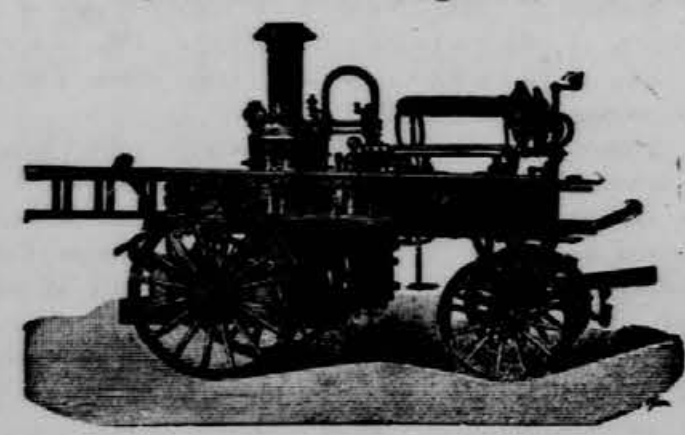
Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.

Ceniki gratis in franko.

Ces. kr. priv. tvornica strojev, brizgalnic, čelad, cevij, pasov in prva moravska mehanična tkalnica tvrdke

Czech pri Prostjevi (Moravsko) **R. A. SMEKAL-A** Smichov-Praga

podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

Spoštovanjem

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

priporoča slavnim gasilnim društvom in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in priredbo, da na obe strani vodo sesajo in mečejo.

Parne brizgalice, s katerimi zamoreta že samo dva človeka delati; izučba lahka in brez mašinstva. Dalje motorne vozove, aparate za acetilenski plin, brizgalnice proti peronospori „Vermorel“ po 16 kron, „Avstrija“ po 20 kron franko na vsako pošto. Kmetijsko orodje. Izdelki solidni, lepi in po ceni. Uzorci in ceniki brezplačno.

— Ugodni plačilni pogoji —

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nahaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnijših tovarn s in periskopičnimi lečami od 25 novč. više.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne lorinjete vdelane v želvino kost, dalnogleđi za kopno, za pomorju in gledališče.

Termometri za mrzlico, barometri in povekševalne leče poudolnih cenah.

Sprejemajo se poprave.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali tudi brez gobe.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5. — Trst.

Kožuhar in izdelovalec kap. Odlikovani na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navažnega in najfinjšega.

— Najfinjših testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede deklice se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvih kinina.

Vdobja se samo v

LEKARNI RAVASINI
v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.
Poštne pošiljate s povzetjem.

Gostilna

Dominik Ravalico

TRST. — Ulica Ghega št. 7. — TRST.

Velik izbor vin vseh prvih vrst: vino Teran, Istrsko, Opolo, Vis, najfinjša vina v buteljkah, pivo prvega reda.

Domača kuhinja, jedi gotove vsako uro. Sprejemajo se aboniranja na obed in večerjo, tudi se sprejemajo naročbe na dom s točno postrežbo.

Advokat

D. Matej Pretner

v Trstu, Via Cassa di Risparmio št. 7 ima odprto svojo pisarno od 8 dop. do 1 pop. in 4 — 7 pop. Meseca julija in avgusta je ob nedeljah pisarna zaprta.